

EVOLUTIE EN TOEKOMST VAN DE TEXTIELINDUSTRIE IN WEST-VLAANDEREN

Mark Vervaeke

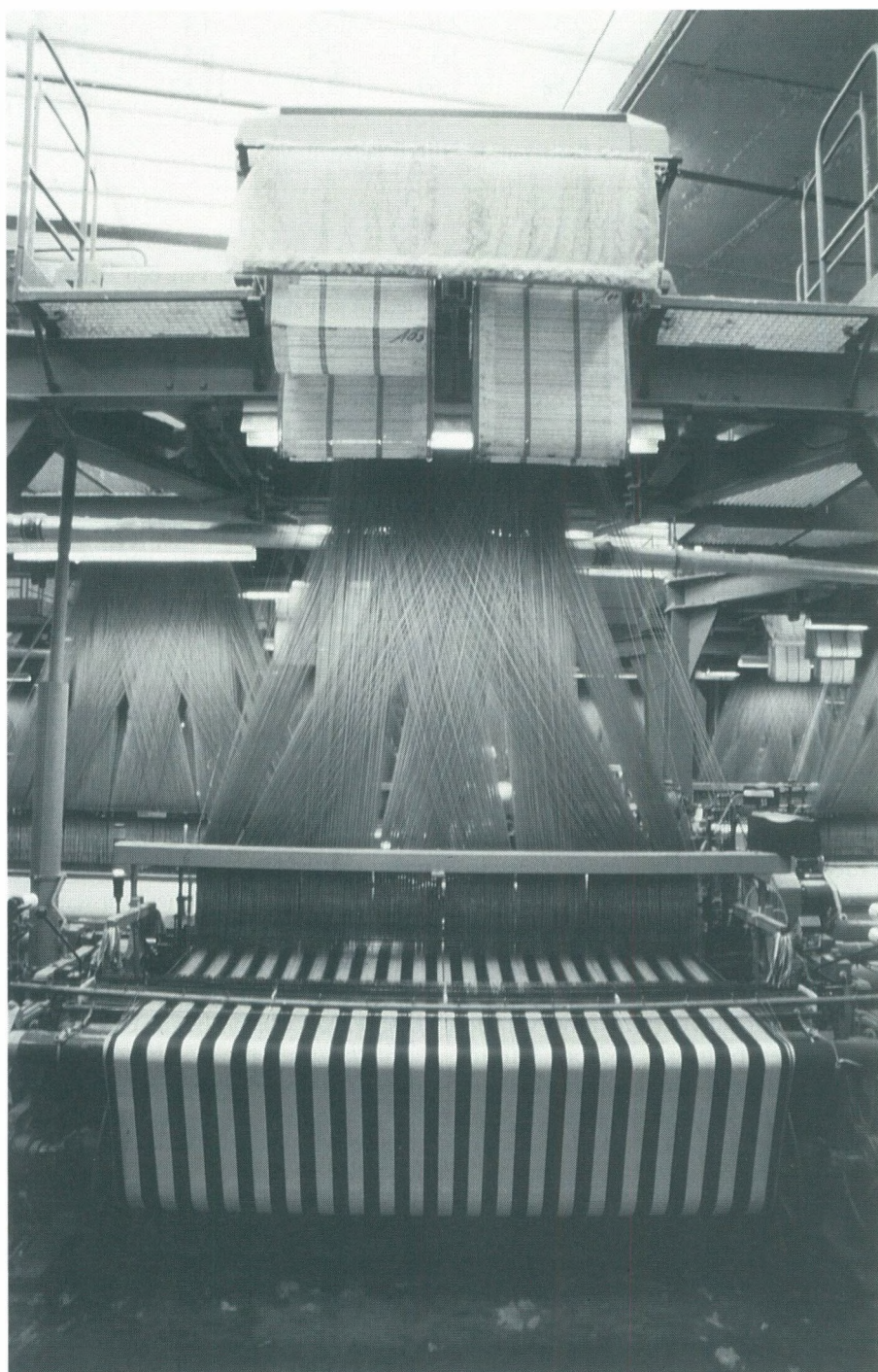
*Direkteur van het Nationaal Verbond van de
Tapijt- en Meubelstofproducenten met zetel te Kortrijk*

Met zijn 23.853 werknemers is de West-vlaamse textielsector onmiskenbaar een der belangrijkste werkverschaffers in onze provincie. Vooral in het arrondissement Kortrijk, maar ook in de arrondissementen Roeselare en Tielt, is het aandeel van de textielnijverheid in de totale bezoldigde industriële tewerkstelling dominant.

De Belgische textielindustrie, waarvan bijna de helft (45%) in de provincie West-Vlaanderen gelokaliseerd is, heeft in de tachtiger jaren indrukwekkende investeringsinspanningen geleverd, die toegelaten hebben om een zeer modern productiepotentieel op te bouwen. Dank zij nieuwe technologische ontwikkelingen is het zeker mogelijk rendabele, competitieve ondernemingen te handhaven. Het aandeel van de arbeid in de totale produktiekost werd in een aantal deelsektoren verminderd en de niet te onderschatten loonkostverschillen werden daardoor een minder zware handicap in de bikkelharde concurrentiestrijd. Nochtans geldt dit niet voor alle subsectoren en moet de kwetsbare mededingingspositie bijgevolg door specialisatie, flexibiliteit en doorgedreven creativiteit verbeterd worden.

Alvorens daar dieper op in te gaan, is het nuttig de textielsector in zijn deelsegmenten te onderscheiden. Wanneer wij het hier hebben over de textielsector maken wij telkens abstraktie van de konfektiesektor. Deze laatste, toch ook goed voor 10.000 werknemers in onze provincie, komt in een andere bijdrage aan bod. De textielsector kan men op diverse wijzen opdelen:

- a) *per stadium in de bedrijfskolom*: grondstoffen (vezels), spinnerijen (garens), weverijen, tuftbedrijven, breigoedbedrijf (eindprodukt) en veredeling (zowel van garens als van de weefsels).
- b) *per toepassingsgebied*: het interieurtextiel (tapijten, meubel- en dekostoffen, matrastijk, bed-, bad-, tafel- en keuken-

linnen), het technisch textiel (geotextiel, agrotexiel, medisch textiel, textiel voor transport-, verpakings- en beschermingsdoeleinden), het kledingtextiel (breigoed + weefsels bestemd voor de konfektiesektor).

Alhoewel in West-Vlaanderen heel wat bedrijven gehuisvest zijn uit de deelsektor 'technisch textiel' (eg. Libeltex Meulebeke, Cleppe & Claerbout Heule, Ostend Textiles Group Oostende, e.v.a.) en uit de deelsektor *kledingtextiel* (eg. Concordia Waregem, Sofinal-Cotesa Waregem, e.v.a.) moet toch vastgesteld worden dat de Westvlaamse textielbedrijven meer uitgesproken binnen het interieurtextiel actief zijn. Vandaar dat het verder betoog zich vooral tot deze deelsektor zal beperken.

Interieurtextiel in België staat voor een globale omzet van 120 miljard fr. (48% van de totale textielsektor). Boegbeeld is de *tapijttektor* met een globale omzet van circa 90 miljard fr., waarvan drie vierden in West-Vlaanderen. Daarnaast zijn er de *meubel- en dekostoffen* (zitmeubelstoffen, matrastijk, overgordijnen en muurbekleding) met een globale omzet van circa 16 miljard fr., waarvan ruim 90% gesitueerd in West-Vlaanderen en het *huislinnen* (bed-, tafel-, bad- en keukenlinnen) met een globale omzet van circa 14 miljard fr., waarvan ruim de helft in West-Vlaanderen.

De textielsektor is van oudsher een konjunkturgevoelige sektor. Het leek ons dan ook nuttig de vinger aan de pols te leggen in deze toch onzekere periode.

Deze omzet wordt voor 90% in het buitenland gerealiseerd. Alhoewel het exportgebeuren zich dominant op de EG-partners concentreert vergt dit toch een aparte ingesteldheid. Talenkennis, een konstant aanpassingsvermogen getel op de enorme verschillen in smaak, in technische voorschriften, in distributiesystemen, en een konsekwente marktbenadering zijn in dit licht zeer belangrijke en onmisbare troeven, ook voor de kleinste bedrijven.

Interieurtextiel is evenwel geen monopolie van België of van West-Vlaanderen. De konkurrentie is scherp en wereldwijd. Het is derhalve van levensbelang zich te blijven onderscheiden en dit op drie domeinen: de marketing-aanpak, de kwaliteitszorg, de creativiteit.

De *prijs* blijft onverminderd een zeer belangrijk marketinggegeven, doch is

evenwel niet langer alleen zaligmakend. Toch hebben enerzijds de synergie die sedert decennia in Zuid-West-Vlaanderen tussen de textielbedrijven en hun talrijke gespecialiseerde toeleveranciers (zoals loonveredelingsbedrijven, machinekonstruktoren, ontwerpers, e.a.) bestaat en anderzijds de bittere noodzaak om zich ten opzichte van de tientallen direkte konkurrenten binnen de regio te blijven profileren er in onze provincie toe bijgedragen dat onverantwoord zware overheadkosten vermeden bleven.

Naast de prijs eist het cliënteel meer en meer een *konstant kwaliteitsniveau*. Niet alleen door de kwaliteit van onze produkten, maar ook door onze goede service vóór en na de verkoop kunnen we ons van onze konkurrenten blijven onderscheiden.

Last but not least zoeken onze klanten naar interieurtextielprodukten die aanspreken. De sterk opgedreven inspanningen op het vlak van de *creativiteit* in tekeningen met het aangepaste kleurenpalet, gekoppeld aan een up-to-date flexibel machinepark bij steeds meer Westvlaamse textielbedrijven, zijn hoopgevend.

Zonder twijfel blijft de belangrijkste troef van de Westvlaamse textielbedrijven hun menselijk kapitaal. De direkte betrokkenheid van de eigenaars, de niet-aflatende dynamiek van de managers en

de toegewijde stielkennis van de medewerkers op alle niveau's zijn opvallend.

Toch zijn er ook sombere wolken en uitdagingen voor morgen. Zoals eerder gesteld leeft de sektor dominant van de uitvoer. Het zal duidelijk zijn dat de recente devaluaties (Britse pond, Italiaanse lire,...), de permanent zwakke US-dollar en de koppeling van de Belgische frank aan de DM het voor exporterende bedrijven, zeker in een periode waarin de konsumptie van interieurtextielprodukten op wereldvlak minder snel groeit dan het aanbod, alles behalve gemakkelijk maakt.

Op wat langere termijn is er geen plaats voor echt pessimisme. Er zijn beslist nog enorme groeikansen weggelegd, zeker in regio's zoals het voormalig Oostblok, China e.a., doch op korte termijn kan nog moeilijk ontkend worden dat de meeste Westerse landen

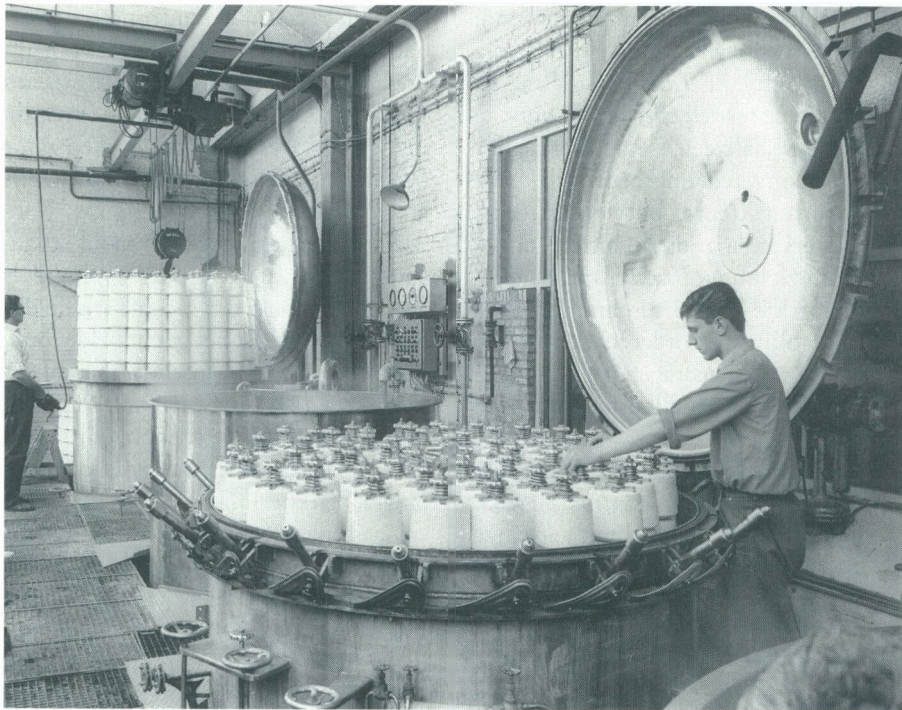
met een recessie gekonfronteerd worden. Klagen helpt niemand vooruit, doch het is toch bedroevend te moeten vaststellen dat net in dergelijke harde tijden onze Overheden uitblinken door bedrijfsvriendelijke maatregelen (cfr. afbouw Maribel, opschorting van de investeringsaftrek, afbouw van de expansiewetgeving,...). Dit is des te pijnlijker als men weet dat een recente studie uitgewezen heeft dat het gemiddelde loonkostniveau in de Belgische textielnijverheid circa 12% boven dat van onze vijf belangrijkste EG-partners uitstijgt. Het gevaar voor delokalisatie is dan ook niet langer denkbeeldig.

Naast deze externe factoren, die de winstmarges — broodnodig voor de noodzakelijke verdere diepte-investeringen in kwaliteitscontrole, flexibiliteit en creativiteit — drukken, zijn er ook een aantal interne factoren die voor de toekomst determinerend kunnen zijn.

Nagenoeg alle Westvlaamse textielondernemingen zijn familiale KMO's. In se is dit uiteraard geen slechte zaak; dank zij hun *entrepreneurschap* hebben heel wat *patrons* er toe bijgedragen dat de (West)vlaamse textielindustrie een wereldpositie bekleedt. Toch zijn er ook schaduwzijden aan deze familiale structuur: meestal is de financiële draagkracht beperkt; er is regelmatig gebrek aan openheid en te vaak staan puur menselijke gevoeligheden een meer rationele samenwerking in de weg.

Gelukkig zijn deze netelige thema's niet langer taboe. Meer dan vroeger worden inzake de toch delicate succesieproblematiek tijdig goed overwogen maatregelen getroffen; meer dan vroeger is men bereid over gemeenschappelijke uitdagingen (eg. milieuproblematiek, harmonisatie van technische normen en voorschriften, beursdeelnames,...) overleg te plegen. Zonder in naïviteit te vervallen heeft de Federatie hierin een positieve rol te vervullen.

In diezelfde sfeer moet ook de imago-problematiek van de sektor gesitueerd worden. De goede wijsheid 'eenvoud siert' wordt hier zeer letterlijk toegepast. In alle stilte wordt iedere dag opnieuw hard voortgewerkt, en dit is uiteraard fundamenteel, doch wanneer nog enkel 'negatieve berichten' de pers halen wordt zo iets nefast. De bevolking en zeker de jeugd moet weten dat wij vertrouwen (kunnen) hebben in de toekomst van onze sektor. Ook al moet men hier en daar rationaliseren, ook al zal men ook in de toekomst bedrijven zien fusioneren om tot een grotere

Inbel, Brussel

schaalgroote te komen, ook al kan de kapitaalstructuur veranderen (en hier of daar zelfs in niet-Belgische handen overgaan), toch moet men ook weten dat ieder jaar opnieuw menige miljarden frank in de Westvlaamse interieurtextielsector geïnvesteerd worden. Deze investeringen kunnen maar gevaloriseerd blijven als ook tegelijk het menselijk 'kapitaal' goed gevormd blijft.

Vandaar de grote noodzaak om de jeugd blijvend te informeren over en te motiveren voor de vele mogelijkheden binnen de sektor.

Imago is durven uitkomen voor zijn positieve realisaties, en op dat vlak zijn de prestaties van onze Westvlaamse ondernemingen niet gering. Niet voor niets is ons land als tweede belangrijkste producent veruit de grootste tapijtex-

porteur ter wereld: overal, van het meest exclusieve hotel tot het meest banale flatgebouw, geniet men van het (West)vlaamse tapijt en slaapt men op Westvlaamse matrastijk. Decosit, de vakbeurs voor zitmeubelstoffen, is uitgegroeid van een lokaal initiatief van enkele Westvlaamse meubelstofproducenten tot dé wereldbeurs in dit segment.

Nieuwe initiatieven zoals Texvision, die als trend- en informatiecentrum voor design tot doel heeft creatieve en toekomstgerichte produktontwikkelingen te stimuleren, moeten dit imago niet alleen verder schragen. Zij moeten er onze bedrijven ook toe aanzetten om zich via deze nieuwe ontwikkelingen verder af te zetten van de pure massa-produkten, die langzaam maar zeker ook buiten West-Europa (eg. Turkije, Egypte,...) vervaardigd zullen worden.

Samenvattend kan worden gesteld dat ook de sektor momenteel lijdt van de algehele conjunctuurverzwakking, doch dat er voldoende troeven voorhanden zijn om betrouwbaar aan de toekomst te blijven werken.

BANK VAN ROESELARE

JA. UW AANPAK LIGT ONS.

